

De resultaten van de BoekStartcoach monitor: Wat doe je ermee?

Werkbijeenkomst

13 februari

Carien Welles en Iris Wierdsma

c.welles@sardes.nl

i.wierdsma@sardes.nl

Doelen

- Je kunt uitleggen hoe je informatie uit de monitor selecteert en analyseert voor de uitvoering BoekStartcoach
- Je kunt vertellen hoe je de monitorgegevens inzet ter bevordering van de samenwerking
- Je kunt vertellen hoe je de monitorgegevens kan gebruiken ter verantwoording aan stakeholders
- Je kunt de informatie uit de monitor vertalen naar concrete acties
- Je vragen over de monitor zijn beantwoord

Programma

- Opening
- Over het programma BoekStartcoach
- **Ervaringen uitwisselen**
- De monitor
 - Het doel
 - Landelijke resultaten
 - Interpretieren eigen resultaten adhv voorbeelden
- Visualiseren voor stakeholders
- **Aan de slag:** focus aanbrengen in informatie en formuleren acties eigen casus
- Afsluiting: doelen behaald?

Vragen vooraf

- Inhoudelijke tips over hoe andere BoekStartcoaches omgaan met taalbarriere van ouders
- Duidelijkheid over slides met gemiddelde, mediaan, maximum
- Hoe de resultaten te gebruiken bij het verder doorontwikkelen van de BoekStartcoach?
- Hoe te gebruiken van de resultaten? Wat kunnen we er verder mee? Bijv. hoe te gebruiken m.b.t. de verantwoording?
- Wat zijn valkuilen van bibliotheken tijdens de afname van de monitor en wat kan de provinciale rol zijn?

De interventie BoekStartcoach

Wat is het doel van de interventie?

Laagtaalvaardige ouders vanaf de babyleeftijd stimuleren om voor te lezen, verhaaltjes te vertellen en te praten met het kind. Daarnaast heeft BoekStartcoach tot doel het stimuleren van het bezoeken van de Bibliotheek met als uiteindelijke doel het stimuleren van de taal- en leesontwikkeling van kinderen om zodoende de cyclus van laaggeletterdheid in taalarme gezinnen te doorbreken.

Probleem: Ongelijkheid in de (taal)ontwikkeling doordat ouders er door verschillende omstandigheden (bijv. laag inkomen, lage opleiding, geldproblemen, onwetendheid) in verschillende mate in slagen kinderen te stimuleren in hun ontwikkeling.

Ieder kind gelijke kansen

Hoger effect

Wat is de gewenste lange termijn verandering?

Effect

Wat is de gewenste korte termijn verandering?

Output

Wat levert een activiteit (direct) op?

Activiteit

Wat doe je?

1. Een taalrijkere thuisomgeving

2. Gezinnen bekender maken met de Bibliotheek en het aanbod

3a. Bewustwording vergroten bij professionals en de Bibliotheek als het gaat om effect 1 en 2. Bevorderen dat zij het zelf actiever uitdragen en beter doorverwijzen.
3b. Meer draagvlak creëren bij deze groep, hen ambassadeurs maken

4. De gemeente ziet de Bibliotheek steeds meer als een onmisbare schakel in het netwerk rondom het jonge kind

Relevante onderzoeken en rapportages:

- [Bibliotheekmonitor VVE \(2019-2020\)](#)
- [Evaluatie BoekStartcoach door Qrius \(2019\)](#)
- [Monitor BoekStartcoach \(in ontwikkeling\)](#)
- [Meer voorlezen, beter in taal \(2021\)](#)
- [Onderzoek: BoekStart maakt baby's slimmer \(2015\)](#)
- [Het BoekStartkoffertje: bekendheid, bereik en waardering \(2018\)](#)
- [Het belang van voorbeeldgedrag \(2019\)](#)
- [Leesmonitor, met meer onderzoek naar voorlezen en de rol van ouders thuis](#)

Randvoorwaarden

financiën, goed opgeleide BoekStartcoach, materialen, landelijke doorontwikkeling en ondersteuning, medewerking + samenwerking partners, borging in beleid.

Voorlichting geven

Activiteiten aanbod voor gezinnen

Interactie met ouders

Voorbeeldgedrag (modeling)

Deskundigheidsbevordering

Inzetten van 'hybride' communicatie middelen

Netwerken

Gewenste effect van BoekStartcoach

- Een taalrijkere thuisomgeving
- **Gezinnen bekender maken met de Bibliotheek en het aanbod**
- **Bij professionals:**
 - **Bewustwording vergroten bij professionals en de Bibliotheek als het gaat om effect 1 en 2. Bevorderen dat zij het zelf actiever uitdragen en beter doorverwijzen**
 - **Meer draagkracht creëren bij deze groep, hen ambassadeurs maken**
- De gemeente ziet de Bibliotheek steeds meer als een onmisbare schakel in het netwerk rondom het jonge kind

Hoger effect: Ieder kind gelijke kansen

Uitwisselen

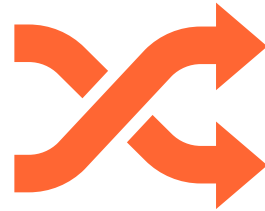
- Wat is jouw rol m.b.t. het programma BoekStartcoach
- Hoe hebben jullie het programma ingericht?
- Wat zijn jullie successen?
- Waar lopen jullie nog tegenaan?

- In break-out rooms

Het doel van een monitor

Landelijk beeld

Ontwikkelingen volgen: moeten we de aanpak aanpassen?

Visualiseren activiteiten voor stakeholders (professionals jonge kind, gemeente, bibliotheek)

Landelijk beeld

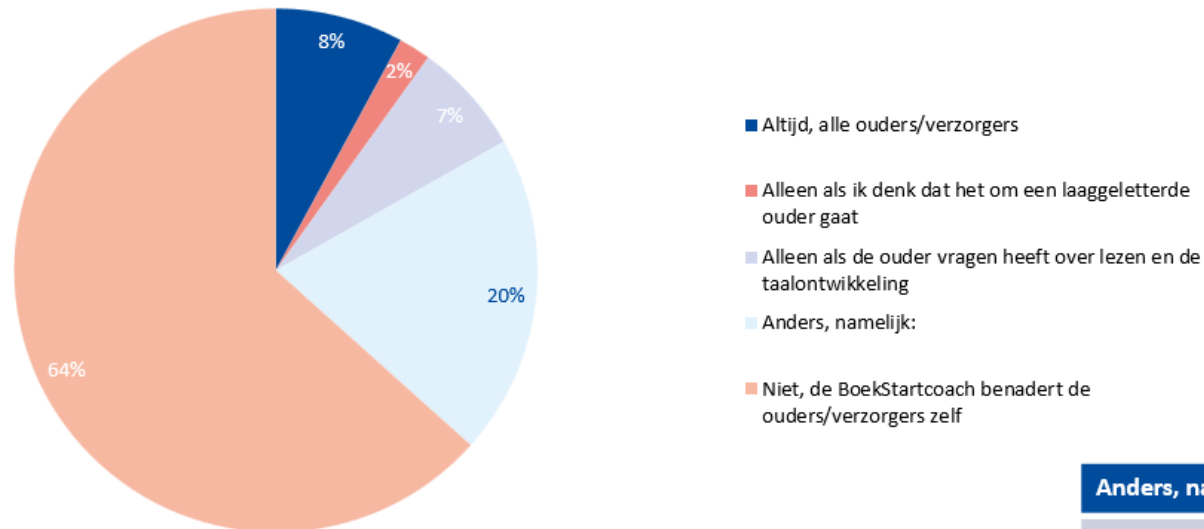
Algemeen

- Veel ingevuld door cb-medewerkers, heel goed!
- Gevarieerd beeld
- Deelname door bibliotheken uit heel Nederland

Resultaten vragenlijst consultatiebureau

Als de BoekStartcoach aanwezig is, hoe vaak verwijst je ouders dan naar deze persoon door? (N=105)

Anders, namelijk:

Ook bij elk huisbezoek als er een kindje geboren is.

Meer dan 60% van de artsen en verpleegkundigen verwijst niet door naar de BoekStartcoach, omdat de coach ouders/verzorgers zelf benadert.

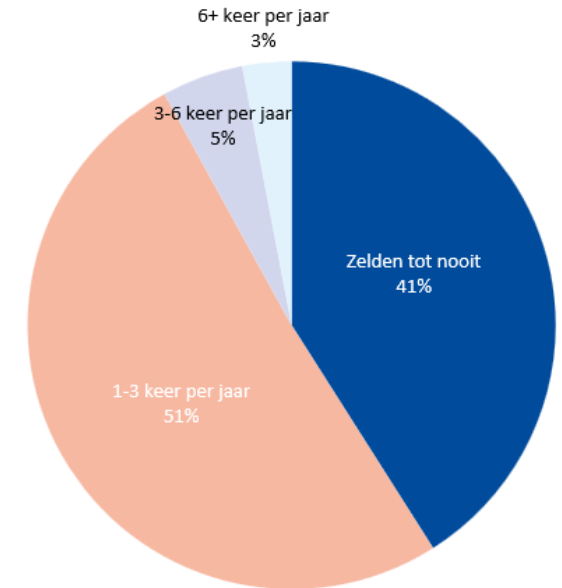
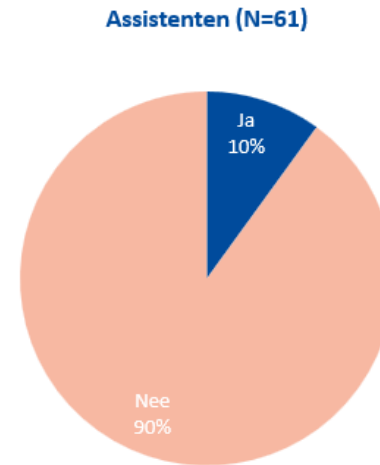
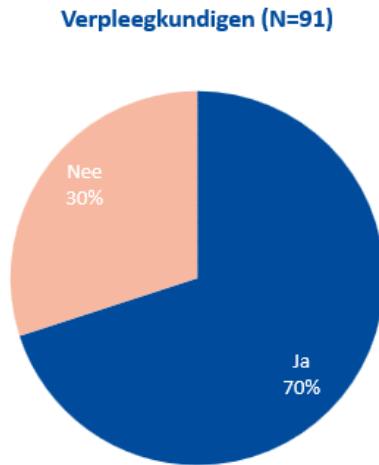
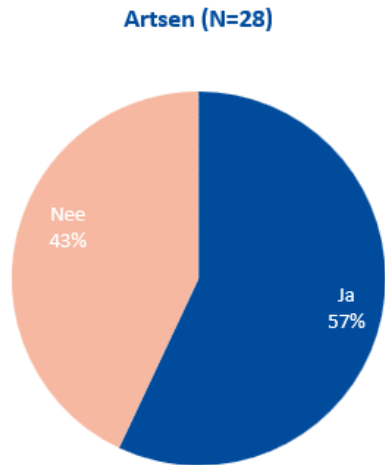
Tegelijkertijd geeft een aantal BoekStartcoaches aan dat de medewerkers van het consultatiebureau ouders meer naar hen zou kunnen doorverwijzen.

Het is zinvol om hier met elkaar het gesprek over te voeren. Waarom/wanneer zou dit kunnen helpen? Kunnen hier afspraken over worden gemaakt?

Resultaten vragenlijst consultatiebureau

Heb je een training en/of scholing gevolgd op het gebied van voorlezen en taalstimulering? (N=183)

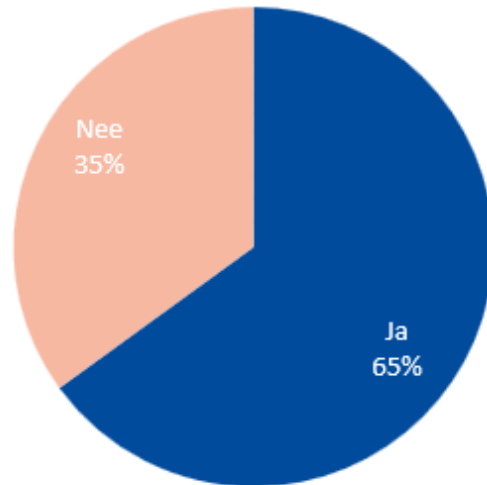
Hoe vaak wordt voorlezen besproken in het teamoverleg? (N=178)

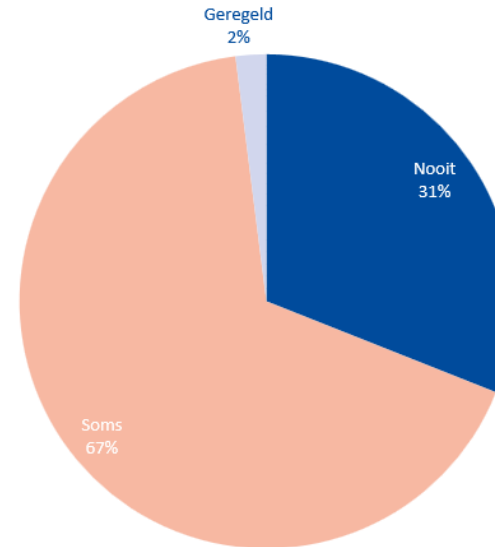
Op bijna de helft van de consultatiebureaus wordt voorlezen zelden tot nooit besproken in het teamoverleg (41%). Tegelijkertijd geeft ruim een derde van de medewerkers aan niet getraind te zijn op het gebied van voorlezen en taalstimulering. **Hoe zorg je ervoor dat voorlezen en taalstimulering wel met regelmaat onderwerp van gesprek wordt op het cb? Kan de BoekStartcoach hier iets in betekenen?**

Resultaten vragenlijst BoekStartcoach

Is er een voorleesplek in de wachtruimte? (N=111)

Komt het voor dat het niet lukt om in gesprek te komen met ouders/verzorgers? (N=110)

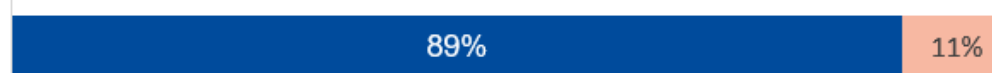
Waar komt dit door, denk je?

Veel genoemd: "tijdgebrek", "taalbarrière", "stress of drukte", of "geen interesse"

Op een derde van de consultatiebureaus met een BoekStartcoach is volgens de coach geen voorleesplek in de wachtruimte. **Wat zijn hier de redenen voor? Is hier verandering in te brengen? Wie is daarvoor nodig?** Het komt ook regelmatig voor dat ouders/verzorgers afwijzend reageren op de toenadering van de BoekStartcoach. Coaches geven aan dat niet alle ouders tijd en ruimte hebben om in gesprek te gaan. Ze zijn erg bezig met hun kind. **Zijn er andere methodes voor het aanspreken van ouders die in deze gevallen wel helpen? Helpt het als er wordt voorgelezen in de wachtruimte?**

Resultaten vragenlijst BoekStartcoach

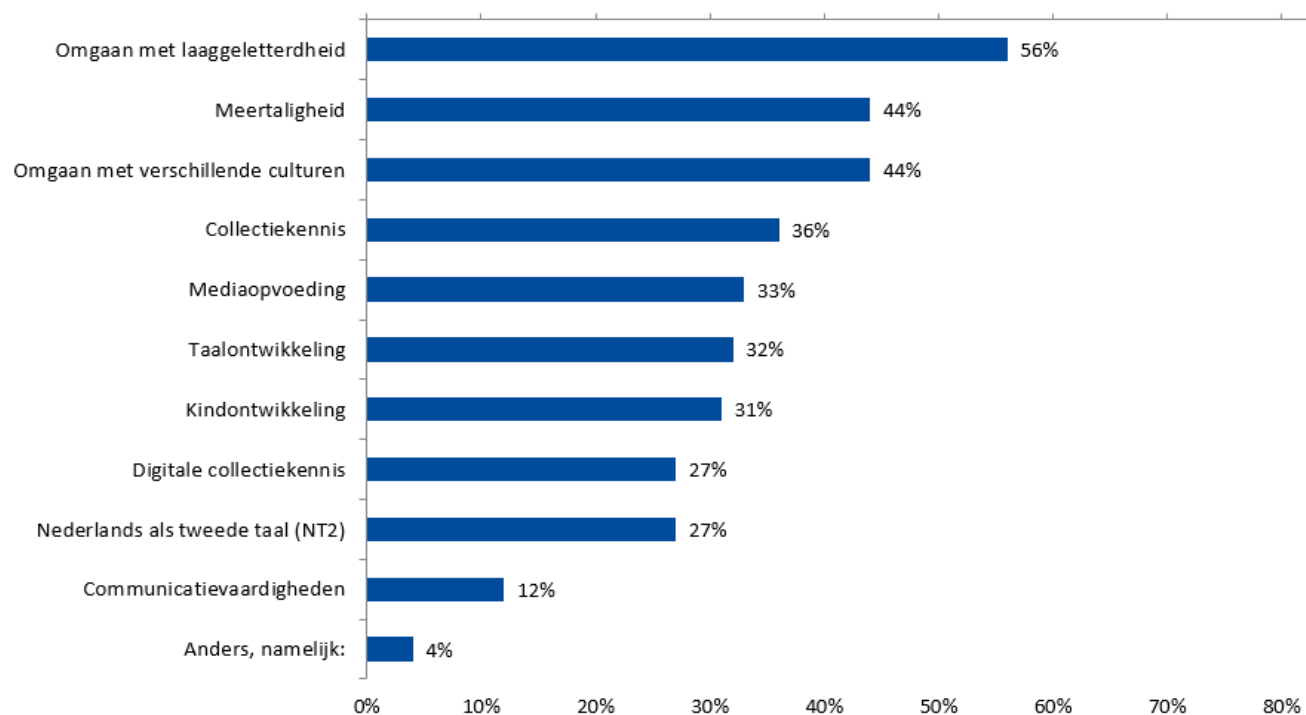
Weet je hoe je laaggeletterde ouders/verzorgers kunt herkennen? (N=111)

Weet je hoe je laaggeletterde ouders/verzorgers kunt ondersteunen bij het voorlezen thuis? (N=108)

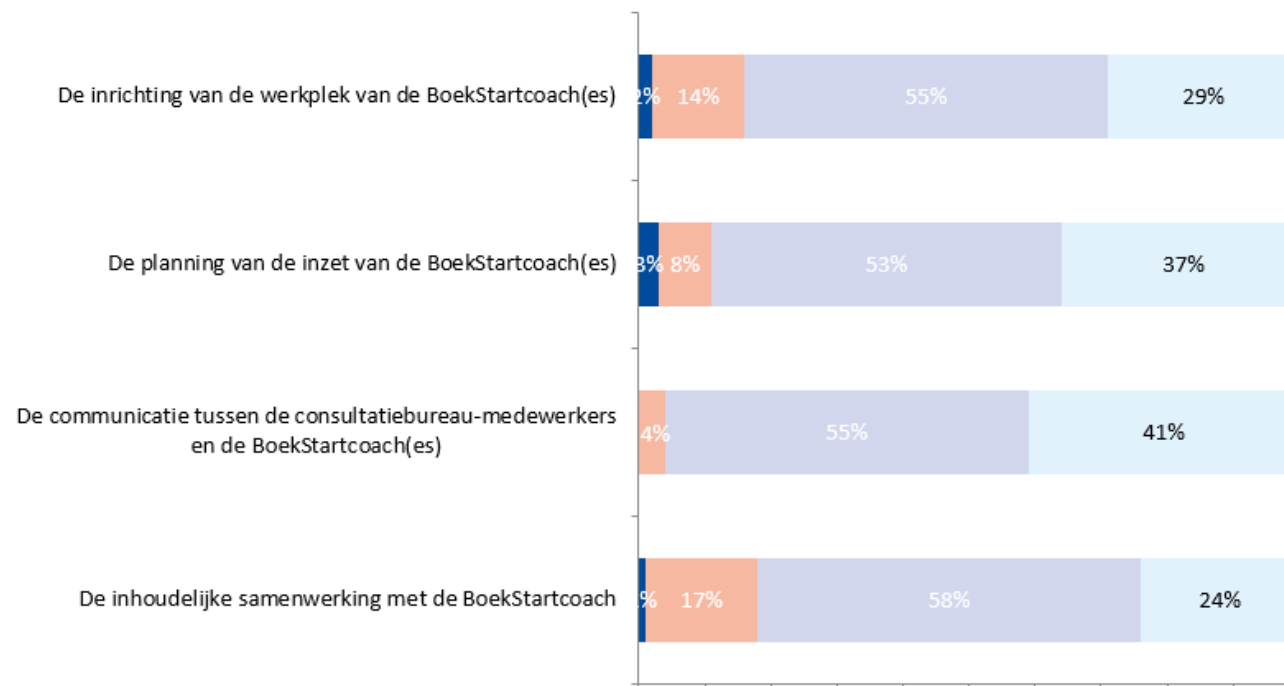
Op welk gebied zou je deskundiger willen worden? (N=113)

Op 11% van de consultatiebureaus geeft de BoekStartcoach aan niet te weten hoe hij/zij laaggeletterde ouders/verzorgers kan herkennen. Dit is een afname ten opzichte van vorig jaar. Toch geeft nog meer dan de helft aan dat ze deskundiger zouden willen worden op dit thema. **Dit laat zien dat dit thema aandacht nodig heeft, want laaggeletterde ouders en verzorgers zijn een belangrijke doelgroep van het programma BoekStartcoach.**

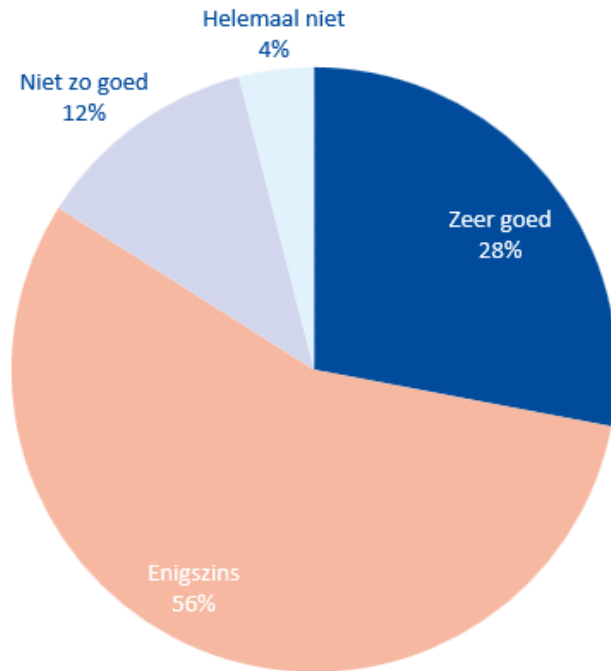
Resultaten vragenlijst BoekStartcoach

Ben je tevreden over de samenwerking met het consultatiebureau over: (N=112)

De BoekStartcoaches zijn over het algemeen tevreden over de samenwerking met het consultatiebureau. De meeste winst is te behalen op de inrichting van de werkplek van de BoekStartcoaches (2% ontevreden, 14% neutraal) en de inhoudelijke samenwerking (1% ontevreden, 17% neutraal). Ten opzichte van vorig jaar is hier al een verbetering in te zien. Hoe zorgen we ervoor dat deze positieve lijn wordt doorgetrokken?

Resultaten vragenlijst BoekStartcoach coördinator

In hoeverre zijn medewerkers die doorverwezen ouders/verzorgers in de bibliotheek ontvangen gemiddeld op de hoogte van de inzet van de BoekStartcoach? (N=25)

Ruim de helft van de coördinatoren geeft aan dat bibliotheekmedewerkers die ouders in de bibliotheek ontvangen 'enigszins' op de hoogte zijn van de gezinsaanpak. **Is dat voldoende? Zo niet, wat is er nodig?**

Eigen resultaten analyseren

- Per rapportage: wat valt op?
 - Zowel positief als negatief
- Waarom gaat iets goed?
- Wat zouden we kunnen doen om het te verbeteren?

Vragenlijst:	
Bespreken met:	
Wat gaat er goed?	
Waarom gaat het goed?	
Hoe zorgen we ervoor dat dit goed blijft gaan?	
Afspraak:	

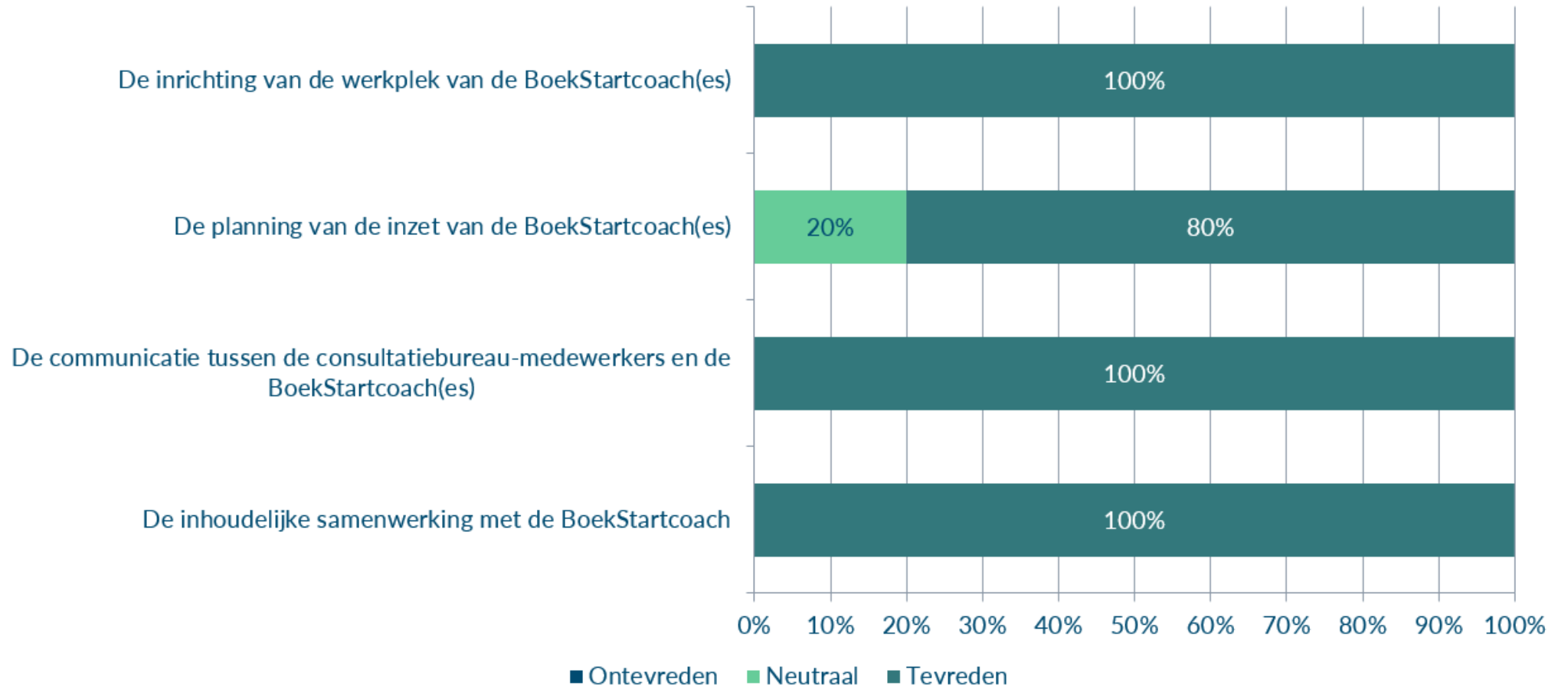
Vragenlijst:	
Bespreken met:	
Wat kan er beter?	
Wat is er nodig om het te verbeteren?	
Wie is er nodig om het te verbeteren?	
Afspraak	

Bijvoorbeeld: (vragenlijst BoekStartcoach)

Deel 3: over de samenwerking met het consultatiebureau

Ben je tevreden over de samenwerking met het consultatiebureau over:

Reacties: 5

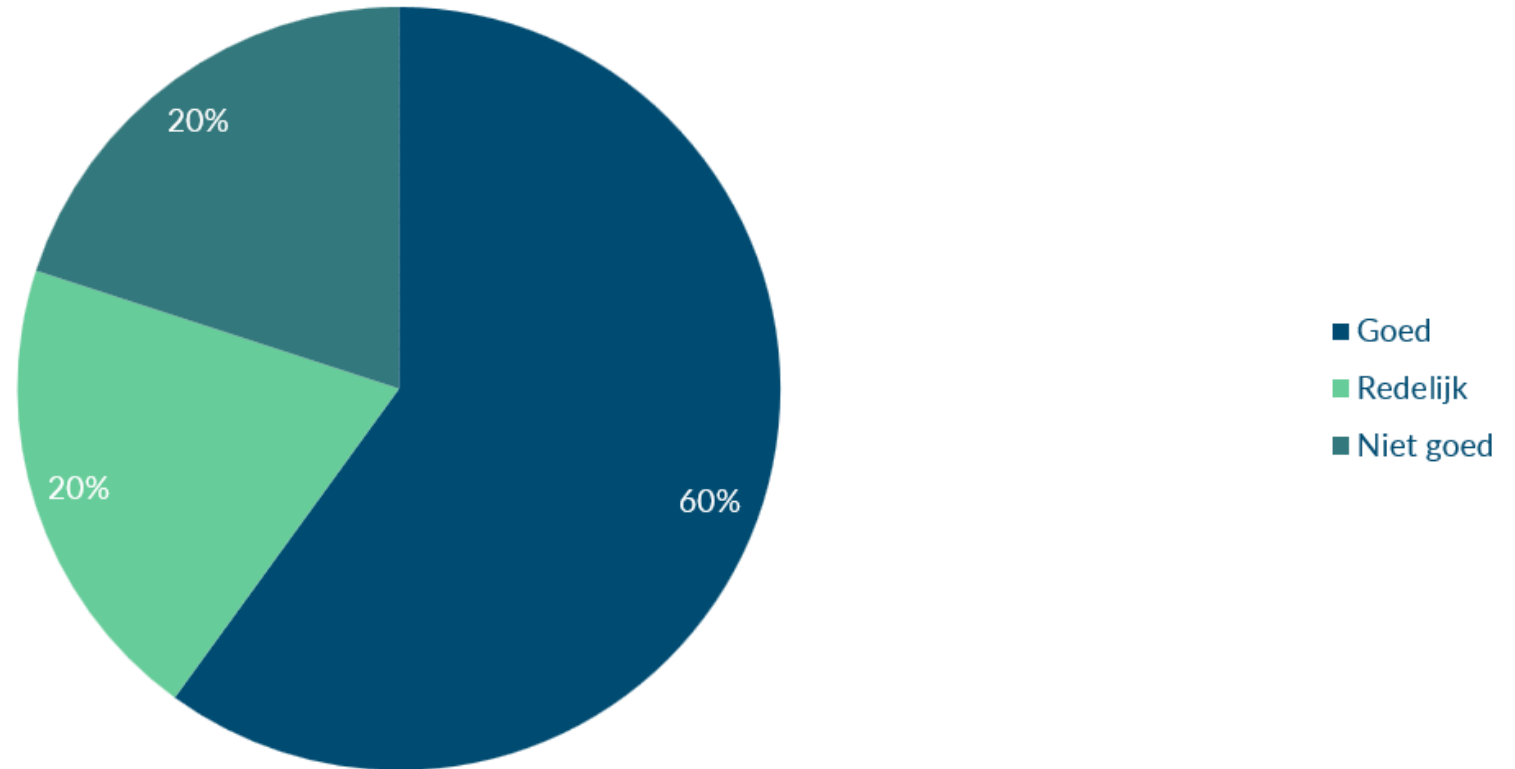
Vragenlijst:	<u>BoekStartcoach</u>
Bespreken met:	<u>BoekStartcoach(es)</u>
Wat gaat er goed?	De <u>BoekStartcoaches</u> zijn tevreden met de samenwerking met het consultatiebureau.
Waarom gaat het goed?	<p>Wat maakt dat jullie tevreden zijn over de samenwerking? Hoe ziet jullie werkplek eruit? Wat is jouw ideale inzet planning? Hoe communiceren jullie met de cb-medewerkers? Welke inhoudelijke samenwerking is er?</p> <ul style="list-style-type: none"> - We hebben regelmatig overleg - Ik drink regelmatig een kopje koffie met de cb-medewerkers - Ik voel me inmiddels thuis omdat ik er elke week ben en ik de vaste medewerkers nu ken - Ik heb leuk contact met de cb-medewerkers - De cb-medewerkers stimuleren ouders om met mij in gesprek te gaan - De cb-medewerkers geven ouders dezelfde adviezen als ik
Hoe zorgen we ervoor dat dit goed blijft gaan?	<p>Hoe zorgen we ervoor dat we goed met elkaar blijven samenwerken?</p> <ul style="list-style-type: none"> - De tijd nemen om elkaar te leren kennen - Vaste momenten blijven plannen voor (inhoudelijk overleg) - Succesfactoren van samenwerking bespreken met het cb
Afspraak:	Boekstartcoördinator plant evaluatiegesprek in met cb en coach. Hierin geven zij aan wat volgens hen de succesfactoren zijn van de samenwerking. Inhoudelijke overlegmomenten worden door gepland.

Bijvoorbeeld:

Deel 1: Het werk op het consultatiebureau

Wat vind jij van de zichtbaarheid van BoekStart op het consultatiebureau als je niet aanwezig bent?

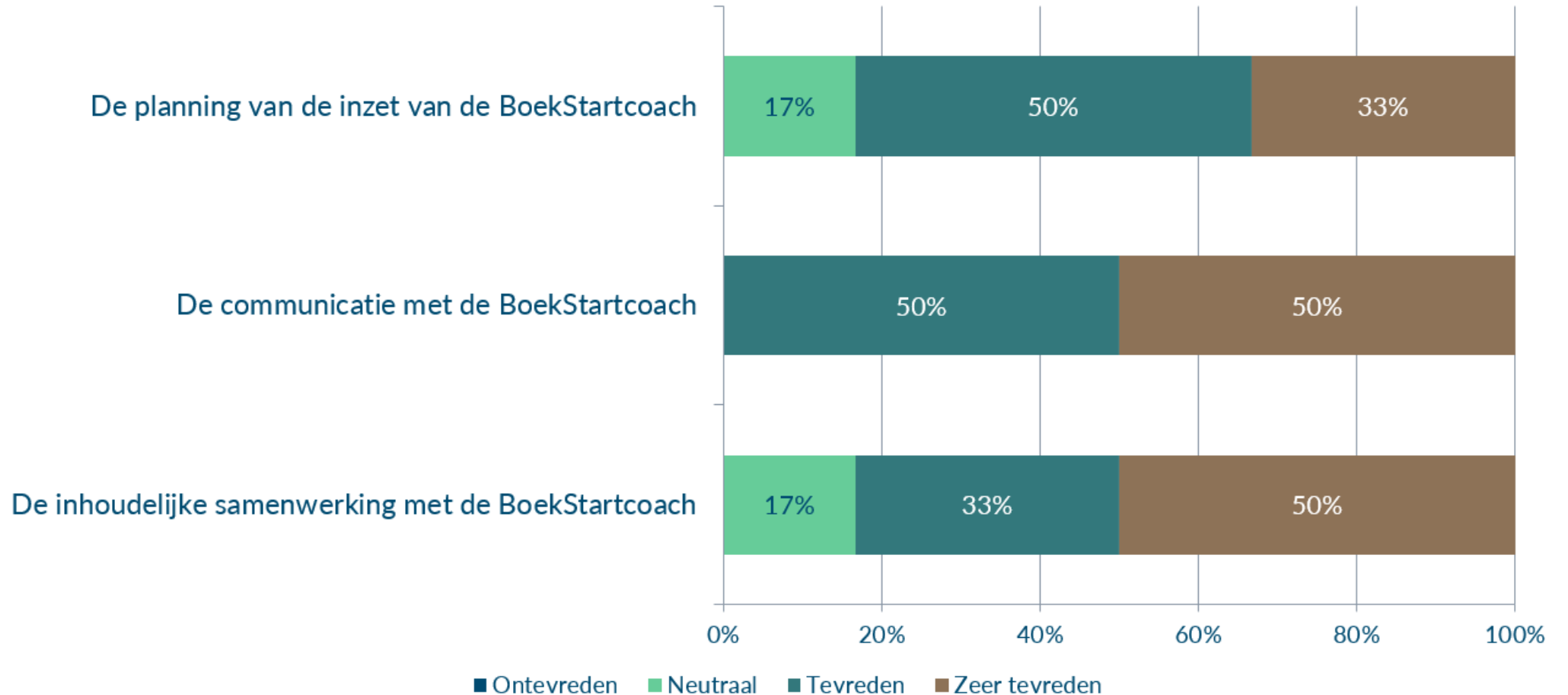
Reacties: 5

Vragenlijst:	<u>BoekStartcoach</u>
Bespreken met:	<u>BoekStartcoach(es)</u>
Wat kan er beter?	De zichtbaarheid van de <u>BoekStartcoach</u> op het cb wanneer de coach niet aanwezig is.
Wat is er nodig om het te verbeteren?	<p>Wat zou de zichtbaarheid van <u>BoekStartcoach</u> op het consultatiebureau verbeteren?</p> <p>Een voorleeshoek in de wachtkamer met:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een boekenkast met boekjes - Een voorleesbank - Een banner van <u>BoekStart/de bibliotheek</u>
Wie is er nodig om het te verbeteren?	<p>De bibliotheek, het consultatiebureau:</p> <p>MT bibliotheek: voor aanschaf materialen</p> <p><u>BoekStartcoach</u>: voor meedenken inrichting</p> <p>Consultatiebureau MT: overleg voor ruimte in wachtkamer, meedenken inrichting, ...</p>
Afspraak	<p>De coördinator <u>BoekStartcoach</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - verkent of er materialen/budget beschikbaar is voor inrichting voorleeshoek cb - Plant afspraak met cb <u>mt</u> en boekstartcoach over mogelijkheid inrichten voorleeshoek in wachtkamer

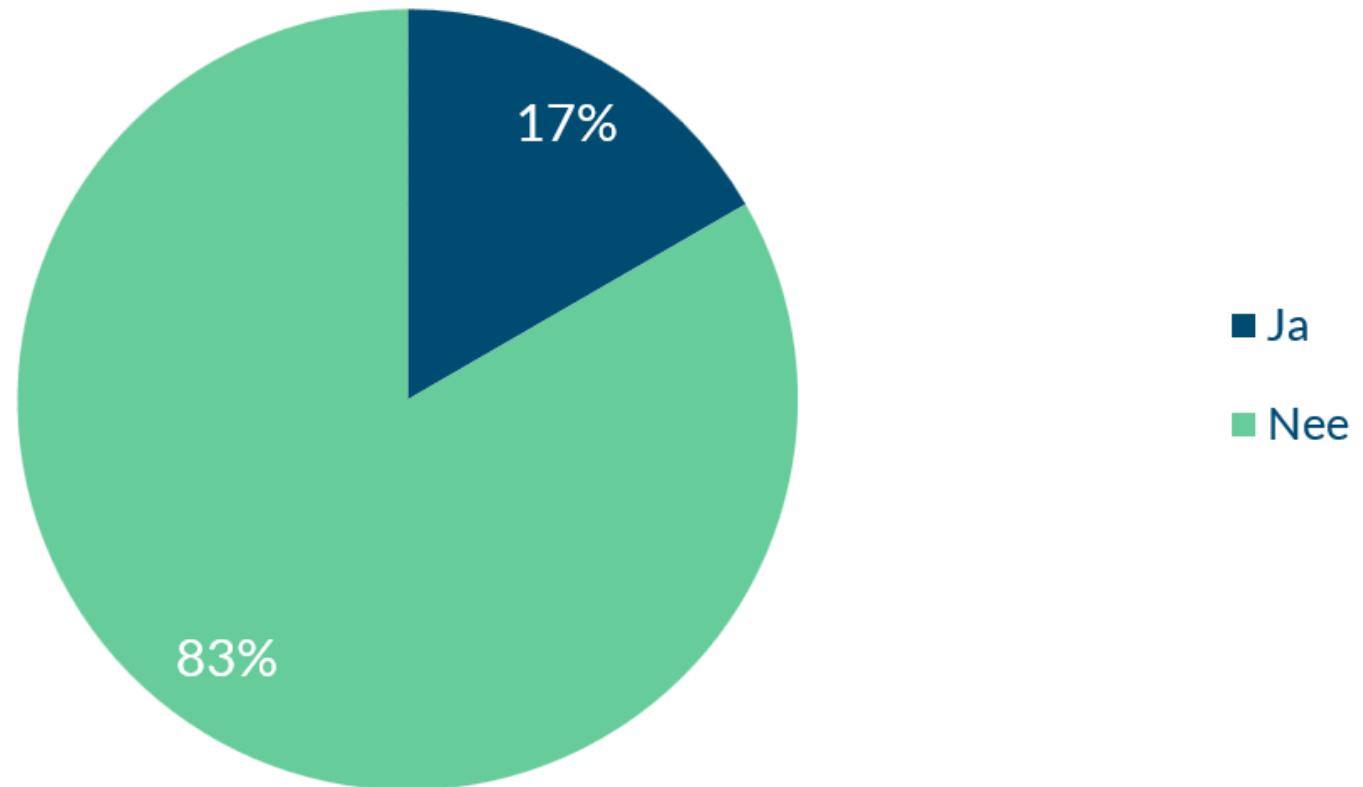
En wat vindt het cb?

Hoe tevreden ben je met de inzet van de BoekStartcoach? (N=6)

En wat vindt het cb?

Heb je een training en/of scholing gevolgd in het herkennen en/of doorverwijzen van laaggeletterde ouders/verzorgers? (N=6)

Vragenlijst:	Consultatiebureau
Bespreken met:	MT consultatiebureau
Wat kan er beter?	Als de cb-medewerkers zijn geschoold in het herkennen en/of doorverwijzen van laaggeletterde ouders/verzorgers, kunnen zij gericht naar BoekStartcoach en bibliotheek doorverwijzen.
Wat is er nodig om het te verbeteren?	<p>Hoe zou dit kunnen veranderen?</p> <p>De bibliotheek/BoekStartcoach verzorgt hierover een training / online scholing / komt langs op een teamoverleg om het belang hiervan te benadrukken.</p> <p>Wat is nodig?</p> <p>Budget voor training.</p> <p>Tijd voor BoekStartcoach en cb-medewerkers om scholing te volgen.</p>
Wie is er nodig om het te verbeteren?	<p>De bibliotheek, het consultatiebureau:</p> <p>MT bibliotheek</p> <p>BoekStartcoach</p> <p>Consultatiebureau MT</p>
Afspraak	<p>De coördinator BoekStartcoach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Faciliteert BoekStartcoach voor geven scholing/training <p>MT cb:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Faciliteert cb-medewerkers volgen scholing, neemt scholing mee in planning, stemt planning af met BoekStartcoach

Aan de slag

- Bekijk samen eigen resultaten
- Kies één succes en één verbeterpunt uit de resultaten om te bespreken

Vragenlijst:	
Bespreken met:	
Wat gaat er goed?	
Waarom gaat het goed?	
Hoe zorgen we ervoor dat dit goed blijft gaan?	
Afspraak:	

Vragenlijst:	
Bespreken met:	
Wat kan er beter?	
Wat is er nodig om het te verbeteren?	
Wie is er nodig om het te verbeteren?	
Afspraak	

Visualiseren voor de stakeholders: verantwoording

- Activiteiten en bereik
- Evaluatie
- Financiële verantwoording
- Toekomstperspectief

Activiteiten en bereik

- Uitgevoerde activiteiten
 - Aantal consultatiebureaus waar BoekStartcoach loopt
 - Gemiddelde aanwezigheid op cb's
- Bereik (vragenlijst coach):
 - Aantal ouders/verzorgers waarmee de coach gemiddeld contact heeft per keer op het consultatiebureaus, waarvan ... laaggeletterd (*eventueel doorgerekend naar gemiddelde op jaarbasis*)
 - De BoekStartcoach ziet ...% van de ouders die zij doorverwijst terug in de bibliotheek
 - Aantal doorverwijzingen naar VoorleesExpress of andere programma's
 - Aantal doorverwijzingen naar een voorziening voor laaggeletterde ouders, zoals een Taalhuis

Activiteiten en bereik

- Bereik (vragenlijst cb)
 - % ouders/verzorgers dat wel artsen/verpleegkundigen wel eens vertelt over het contact met de BoekStartcoach
- Bereik (vragenlijst coördinator):
 - Aantal kinderen dat de afgelopen twee maanden lid is geworden van de bibliotheek via het consultatiebureau
- Bereik overig:
 - Aantal BoekStartkoffers uitgereikt (evt. verschil tussen aantal voor programma BoekStartcoach en erna)

Evaluatie

- Tevredenheid over het programma
 - Vragenlijst consultatiebureau (meerkeuzevraag en open antwoorden)
 - Vragenlijst coach (meerkeuzevraag en open antwoorden)
- Uitdagingen, bijv:
 - Redenen waarom het coach soms niet lukt om in gesprek te komen met ouders/verzorgers (indien hier sprake van is)
 - Redenen waarom ouders/verzorgers afwijzend reageren op toenadering BoekStartcoach (indien hier sprake van is)
- Overig:
 - Uitkomsten van evaluatie

Toekomstperspectief

Wat zijn doelen, plannen en ambities voor de toekomst?

Voorbeeld:

- Elk consultatiebureau heeft een voorleesplek in de wachtruimte (momenteel is dit slechts op 3 van de 4 consultatiebureaus het geval)
- Alle consultatiebureaus hebben de gezinsaanpak voor het bestrijden van laaggeletterdheid in hun beleid opgenomen (dit is momenteel slechts bij 1 van de 4 consultatiebureaus het geval)
- Driekwart van het cb-personeel heeft een training en/of scholing gevolgd in het herkennen of doorverwijzen van laaggeletterde ouders
- We organiseren deskundigheidsbevordering op de thema's ...

Doelen

- Je kunt uitleggen hoe je informatie uit de monitor selecteert en analyseert voor de uitvoering BoekStartcoach
- Je kunt vertellen hoe je de monitorgegevens inzet ter bevordering van de samenwerking
- Je kunt vertellen hoe je de monitorgegevens gebruikt ter verantwoording aan stakeholders
- Je kunt de informatie uit de monitor vertalen naar concrete acties
- Je vragen over de monitor zijn beantwoord

Iris Wierdsma (i.wierdsma@sardes.nl)

Carien Welles (c.welles@sardes.nl)

13 februari 2025

sardes.nl

Sardes is onderdeel van Stichting CAOP